

PÁCHNÍK HNĚDÝ

Dutinový specialista

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Páchník hnědý je zákonem chráněný a evropsky významný druh brouka a zároveň takzvaný deštníkový druh. Jeho ochranou tedy pomůžeme i dalším druhům, které mají podobné životní nároky. Původně byl rozšířen téměř na celém našem území, nyní je však jeho výskyt více fragmentován – plošněji jej najdeme pouze na Třeboňsku, jižní Moravě a ve východních Čechách.

Larva páchníka hnědého

Málokdy ho zahlédneme, protože většinu svého života tráví **skrytě v dutinách listnatých stromů**, jako jsou vrby, duby, lípy či ovocné dřeviny. Larvy se vyvíjejí v trouchnivějícím dřevě tři i více let, než se zakuklí.

V horkých dnech pózuji samečci u vchodů do dutin stromů a vydávají charakteristický odér, který samička může cítit až jeden kilometr daleko.

Dospělé brouky pak můžeme v přírodě nalézt od května do září. Páchníci poměrně špatně létají a mnozí jedinci svou dutinu za celý život neopustí. Setkáme se s nimi proto jen zřídka.

Jak už název brouka napovídá, jeho přítomnost prozradí **zápach připomínající staré vydělané kůže** či pižmo.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

- Postupný rozpad dutinových stromů a současný nedostatek jejich nástupců
- Kácení starých doupných stromů v lesích, parcích a alejích

JAK MŮŽEME PÁCHNÍKOVI POMOCI?

- Ochranou doupných stromů v parcích, alejích a jejich ponecháváním jako výstavek v lesích
- Vytvářením různověkého porostu
- Uvolňováním starých stromů ze zápoje – často jde o solitéry, které rostly na loukách či ve světlém lese, nyní jsou však obrostlé náletem, který jim konkuruje a ztěžuje migraci páchníka.
- Pokud se musí doupný strom pokácet, je potřeba jej ponechat na místě nebo poblíž alespoň jednu další sezónu. Dospělí brouci jej pak zvládnou opustit a larvy dokončí svůj vývoj.
- Obnovou starých alejí dosazováním nových stromů
- Pravidelně ořezávat tzv. hlavaté stromy (zejména vrby), tím podporovat vznik dutin a zabránit možnosti rozlomení kmene vahou větví

Hlavaté vrby byly dříve velmi rozšířené a zejména na venkově nenahraditelné – využívaly se k výrobě proutěného zboží. S ústupem tohoto řemesla vymizely i hlavaté vrby. A páchník tak přišel o své místo k životu.

DOTACE NA PÉČI

Na údržbu lokalit s výskytem páchníka je možno čerpat dotace zde:

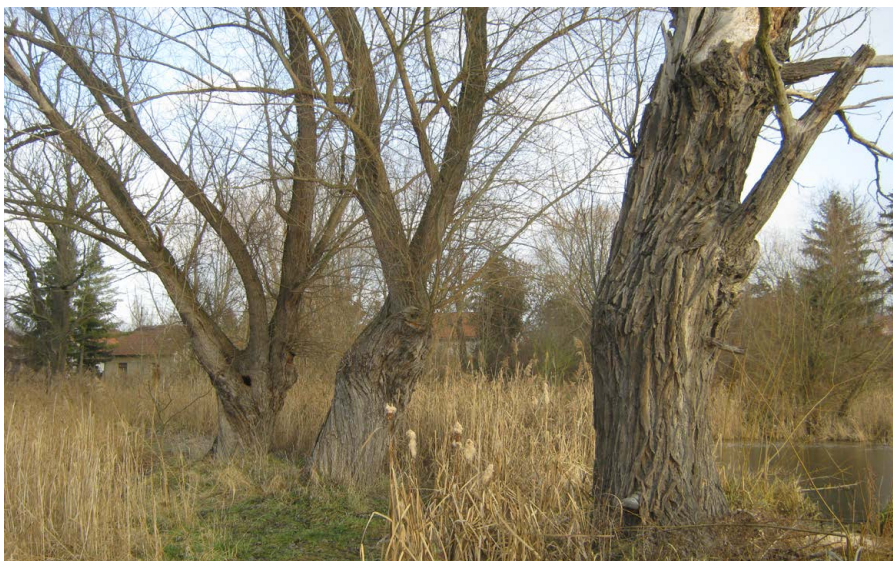
1) Operační program Životní prostředí 2021–2027

2) Krajinotvorné programy MŽP (např. Program péče o krajinu, program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny)

Pro bližší informace o vhodných dotačních programech se obraťte na pracovníky příslušného regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, krajského úřadu nebo správy národního parku.

Podrobnější informace o jednotlivých druzích chráněných evropskou soustavou Natura 2000 a jejich rozšíření naleznete zde:

<https://portal.nature.cz> ► Datové zdroje ► Registry ► Karty druhů.

Bez doupných stromů se páchník neobejde.

Spolufinancováno
Evropskou unií

JEDNA
PŘÍRODA

Infolist s fotografiemi Pavla Špryňara, Michala Pešaty, Jiřího Neuderta a Radky Musilové vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005, LIFE-IP: N2K Revisited), podpořenému z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není odpovědná za jakékoliv použití informací, které tento infolist obsahuje.